

รูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ภาคเหนือตอนล่าง

The Model For Quality Management of Program In Faculty of Education,
Rajabhat University in The Lower North Region

ชัยรัตน์ บุมี่*

Chairat Bumee

พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข**

Pitsamai Robchanachai Poolsuk

รัชณีวรรณ บุญอนนท์***

Ratchaneewan Boonanont

Received : August 16, 2018

Revised : October 10, 2018

Accepted : October 24, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร 2. ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร 3. พัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร และ 4. พัฒนาและประเมินคู่มือและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งหมด 184 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินรูปแบบ คู่มือและข้อเสนอแนะ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การสังเคราะห์องค์ประกอบ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า

- 1) องค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่ 1 ภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร และองค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร 2) สภาพปัญหา และความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร ด้านสภาพในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับปานกลาง ปัญหาในภาพรวมมีปัญหาระดับมาก และด้านความต้องการในภาพรวมมีความต้องการระดับมากที่สุด
- 3) รูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บริบทของรูปแบบ หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารงาน ภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร วิธีดำเนินงานการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขและปัจจัยการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ และการประเมินผลการนำรูปแบบไปใช้ และส่วนที่ 3 ผลลัพธ์ของรูปแบบ

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Doctor of Philosophy Program students Faculty of Management Studies Kamphaeng Phet Rajabhat University

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Lecturer in Educational Administration Kamphaeng Phet Rajabhat University

***อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Faculty of Management Science Kamphaeng Phet Rajabhat University

ประกอบด้วย ผลลัพธ์จากการนำรูปแบบไปใช้ ผลการประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน 4) คู่มือและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพพระระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง คู่มือประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ในการใช้คู่มือ ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการตามรูปแบบ องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพพระระดับหลักสูตร การประเมินการใช้รูปแบบ แบบประเมินการใช้รูปแบบ และเอกสารอ้างอิง ผลการประเมินคู่มือมีความเหมาะสมในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนข้อเสนอแนะประกอบด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ผลการประเมินมีความเหมาะสมในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ : รูปแบบ / การบริหารงานคุณภาพพระระดับหลักสูตร / มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1. to study the elements of quality management of program, 2. to study the conditions, the problems and the needs of quality management of program, 3. to develop and evaluate the model for quality management of program, and 4. to develop and evaluate the manual and the suggestions of the model for quality management of program in Faculty of Education, Rajabhat University in the lower north region. The sample consisted of 184. The data were collected through a questionnaire, an interview and an evaluation form. The data were analyzed by using content analysis, synthesis of elements, frequency, percentage, mean, standard deviation, and standard criteria evaluation form. The research findings were as follows: 1) The elements of quality management of program consisted of the first major element is scope of program management and the second major element is process of quality management of program. 2) The result of the conditions, the problems and the needs of quality management of program, as the whole of the conditions were at the moderate level, the problems were at the high level, and the needs were at the highest level. 3) The model for quality management of program comprised of 3 parts: part 1 input consisted of context of the model, principles and reasons, and the purpose of the model, part 2 process consisted of management structure, scope of program management, process of quality management of program, implementation of the model, conditions and factors leading to success, and evaluating implementation of the model, and part 3 consisted of the results of applying the model. The results of evaluating the appropriateness, feasibility, and usefulness of the model were found at the highest level with the standard criteria evaluation form. 4) The manual and the suggestions of the model for quality management of program in Faculty of Education, Rajabhat University in the lower north region, the manual consisted of 9 elements: principles and reasons, the purpose of the manual, implementation of the manual, scope of program management, the roles of personnel in the operation of the model, the main elements of the model for quality management of program, evaluating

implementation of the model, evaluation form of the implementation of the model, and references. The results of evaluating the appropriateness of the manual as the whole were at the high level with the criteria evaluation form. The suggestions consisted of 2 elements: policy suggestion and practical suggestion. The results of evaluating the appropriateness of the suggestions as the whole were at the high level with the criteria evaluation form.

Keywords : Model / Quality Management of Program / Rajabhat University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายการศึกษาของชาติมุ่งหวังให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ช่วยพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น จึงเป็นความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เกิดการยอมรับของสังคมชุมชนและประเทศ (Pibulsongkram Rajabhat University, 2009, p.8) มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการจัดตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งได้มีการจัดกลุ่มเพื่อความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาตามภูมิภาคเป็น 8 กลุ่ม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างนั้นประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ (Nithakorn, R., 2012, p.6) ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรจากคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งดำเนินการในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2558 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2558 พบว่าผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ทั้ง 4 แห่ง ยังมีสภาพของคุณภาพการจัดการศึกษาไม่เป็นที่น่าพอใจการประเมินมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาระดับหลักสูตร ในระดับปริญญาตรี (Phetchabun Rajabhat University, 2016, p.17; Pibulsongkram Rajabhat University, 2016, p.21; Nakhonsawan Rajabhat University, 2016, p.29; Kamphaengphet Rajabhat University, 2016, p.32) สะท้อนถึงการบริหารจัดการหลักสูตรที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับหลักสูตรยังอยู่ในระดับคุณภาพที่ควรได้รับการปรับปรุงและปานกลางเท่านั้น อีกทั้งคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครูและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของประเทศที่สำคัญ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างขึ้นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพและเป็นการรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง เพื่อร่วมกันยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา การผลิตพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างให้มีคุณภาพได้รับการยอมรับจากผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

3. เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

4. เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ดำเนินการดังนี้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 12 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารระดับคณะ ระดับหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามสภาพ และตอนที่ 3 สอบถามปัญหาการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 4 สอบถามความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง มีลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม โดยศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามและดำเนินการสร้างตามกรอบแนวคิดการวิจัย นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลการตรวจสอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ค่า IOC รายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ตอนที่ 3 ค่า IOC รายข้อมีค่า 1.00 ทุกข้อ และตอนที่ 4 ค่า IOC รายข้อมีค่า 1.00 ทุกข้อ ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มอาจารย์ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับคณะ ระดับหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 2 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.97 และแบบสอบถามตอนที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.97 และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ 0.98 สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือกเลือกได้หลายคำตอบ หาคุณภาพเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสามารถใช้ได้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบบสอบถามตอนที่ 1 คำนวณหาค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ แบบสอบถามตอนที่ 4 คำนวณหาค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา และประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะ ครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยดำเนินการดังนี้ ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบ ของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์ องค์ประกอบของรูปแบบฯ ทำการยก(ร่าง)รูปแบบฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ทำการตรวจสอบ(ร่าง)รูปแบบฯ โดยการตรวจสอบความ เหมาะสมและความสอดคล้องจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและการ สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ(ร่าง)รูปแบบฯ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และทำการประเมิน รูปแบบฯ โดยประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเป็น ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่แบบประเมิน มี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาและประเมินคู่มือและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับ หลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยดำเนินการดังนี้ ศึกษาและสังเคราะห์ องค์ประกอบของคู่มือฯ และข้อเสนอแนะฯ โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทำ การสังเคราะห์องค์ประกอบของคู่มือฯ และองค์ประกอบของข้อเสนอแนะฯ ทำการยก(ร่าง)คู่มือฯและ(ร่าง) ข้อเสนอแนะฯโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบ เจาะจง ตรวจสอบ(ร่าง)คู่มือฯ และ(ร่าง)ข้อเสนอแนะฯ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามความเหมาะสม และความสอดคล้องของ(ร่าง)คู่มือฯและ(ร่าง)ข้อเสนอแนะฯ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และการ สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และทำการประเมินคู่มือฯ และ ข้อเสนอแนะฯ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือฯและข้อเสนอแนะฯเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัย ราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ด้้องค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลักที่ 1 ภารกิจการบริหารงานระดับ หลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบรอง 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 64 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร ในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบรอง 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 44 ตัวบ่งชี้

2. ผลการศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้ สภาพการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง และพบว่าองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ปัญหาการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก และพบว่าองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมมีความต้องการในระดับมากที่สุด

3. ผลการพัฒนา และประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้

3.1 รูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บริบทของรูปแบบหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารงานภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร วิธีดำเนินงานการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขและปัจจัยการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ การประเมินผลการนำรูปแบบไปใช้ และส่วนที่ 3 ผลลัพธ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย ผลลัพธ์จากการนำรูปแบบไปใช้

3.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

4. ผลการพัฒนาและประเมินคู่มือและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้

4.1 ผลการพัฒนา และประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ผลการพัฒนาคู่มือฯ ได้องค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงานในการใช้คู่มือ ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการตามรูปแบบ องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร การประเมินการใช้รูปแบบ แบบประเมินการใช้รูปแบบ และเอกสารอ้างอิง ผลการประเมินคู่มือฯ ในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 ผลการพัฒนา และประเมินข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ข้อเสนอแนะฯ ที่ได้จากการวิจัย ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ซึ่งผลการประเมินข้อเสนอแนะ ในภาพรวม พบว่า ข้อเสนอแนะมีความเหมาะสมในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ได้องค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบรอง 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 64 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากสภาพหรือการดำเนินงานของหลักสูตรที่

ได้ปฏิบัติตามนโยบาย พันธกิจของมหาวิทยาลัยและคณะ อีกทั้งการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการของ Bureau of Standards And Quality of Higher Education (2014, pp.28-73) ที่กล่าวว่าในการผลิตบัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพนั้น การดำเนินงานและการบริหารงาน ระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ดังนั้นการที่จะบริหารงานในระดับหลักสูตรให้เกิดคุณภาพได้นั้นจะต้อง ดำเนินการตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ในการดำเนินงานได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมิน ผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ แนวทาง การบริหารโปรแกรมวิชา พ.ศ. 2558 ของ Kamphaengphet Rajabhat University (2015, pp.1-3) ที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารโปรแกรมวิชา โดยให้โปรแกรมวิชากำหนดเป้าหมายและ แนวทางการปฏิบัติงานของโปรแกรมวิชาให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะในการยกระดับและ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร ด้านบัณฑิต ด้านนักศึกษา ด้าน บุคลากร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผู้เรียน ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ และด้านการงบประมาณ ส่วนองค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร ในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบรอง 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 44 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดและทฤษฎีที่ เกี่ยวกับการบริหารงานคุณภาพหลายแนวคิดที่หน่วยงานของรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรให้เกิดคุณภาพจนเป็นที่ยอมรับของสังคม ได้แก่ การบริหารงานคุณภาพ แบบวงจรเดมมิง, แนวทางการประยุกต์ใช้การบริหารงานคุณภาพทั่วทั้งองค์กร, การบริหารงานคุณภาพแบบ Six Sigma และการบริหารโดยวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานคุณภาพของ Brown and Moberg (1980, pp.55-57) กล่าวว่า กระบวนการบริหาร ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การทบทวน วัตถุประสงค์ขององค์กร 2) การกำหนดวัตถุประสงค์การปฏิบัติงาน 3) ติดตามความก้าวหน้า 4) ประเมินผลการ ปฏิบัติงาน และ 5) การกำหนดรางวัลตอบแทน ในทำนองเดียวกับแนวคิดการบริหารงานคุณภาพของ Simachokdee, V. (2007, p.30) ที่กล่าวว่าการบริหาร งานคุณภาพหมายถึง ระบบการดำเนินงานคุณภาพ ที่ ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก คือ การวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพ ทั้งนี้ยัง สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Wiroonrath, B. (2007, pp.248-250) ที่ทำการวิจัยเรื่องการบริหารคุณภาพ การศึกษาในระดับอุดม ศึกษา พบว่าการบริหารคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านโครงสร้างองค์กรและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา ด้านงบประมาณ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านหลักคุณภาพ

2. ผลการศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรใน คณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง พบว่าด้านองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การทราบภารกิจขององค์กรที่ชัดเจนจะทำให้บุคลากรทราบถึงภาระหน้าที่และความ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับหลักการภารกิจของ Strategic Management Group (2009) ที่กล่าวว่าภารกิจเป็นพื้นฐานของการออกแบบงานขององค์กรให้มี

ขอข่วยการดำเนินงานที่ชัดเจน ในทำนองเดียวกับแนวคิดและหลักการของสำนักประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (Office of Education Quality Assurance, 2014, p.1) กล่าวว่าเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้หลักสูตรทราบขอข่วยการกิจการดำเนินงานและบริหารจัดการศึกษาของหลักสูตร ให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Limarun, S. (2009, p.103) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่าการจัดการคุณภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความเข้าใจพอประมาณ มหาวิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการวางแผนและเตรียมการปรับปรุงมาตรฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.2 ปัญหาการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก และพบว่าองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานใด ๆ ในองค์กรมีระบบงาน และกระบวนการบริหารงานซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน และรายละเอียดของตัวบ่งชี้จำนวนมาก ซึ่งบุคลากรในองค์กรทุกระดับโดยเฉพาะผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการนำไปปฏิบัติ ถ้าหากไม่มีความเข้าใจแล้วก็อาจเกิดปัญหาในการบริหารงานในองค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กรของ Strategy and Health Insurance Group (2012, p.8) ที่อธิบายไว้ว่าการมีระบบการบริหารงานจะทำให้มีแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กร จะช่วยทำให้การทำงานมีความชัดเจนมีแนวทางในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกคน ส่งผลต่อผลลัพธ์ตามเป้าหมายขององค์กรตามที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wiroonrath, B. (2007, pp.247-263) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามต้องการนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีหลักการและกระบวนการบริหารคุณภาพ เพราะมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นเองไม่ได้ คนจะต้องทำให้เกิด ซึ่งเรียกว่า การบริหารคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Tommy (2002, pp.272-276) ทำการวิจัยในหัวข้อวัฒนธรรมคุณภาพ: ผลผลิตที่เกิดจากการสร้างแรงจูงใจภายในองค์กร ผลการวิจัยพบว่า การที่จะทำให้คุณภาพเกิดขึ้นจริงได้นั้นจะต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบและกระบวนการบริหารคุณภาพ

2.3 ความต้องการการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานคุณภาพจะคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องในองค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารจัดการและการดำเนินงานขององค์กรและการบริหารงานคุณภาพจะช่วยลดความสูญเปล่าในการดำเนินงาน ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรจนเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's need hierarchy theory) ในขั้นความต้องการทางสังคม (Social needs) คือการได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ และรู้สึกมีส่วนร่วมในกลุ่ม ขั้นความต้องการได้รับการนับถือ (Esteem need)

คือการเห็นคุณค่าในตนเองต้องการให้ได้รับการยอมรับยกย่อง และขึ้นความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองตามความเป็นจริง (Self-actualization needs) คือใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนางานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (Jongwisal, R., 2007, p.56) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการของการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กรของ Strategy and Health Insurance Group (2012, p.8) กล่าวไว้ว่า ความต้องการให้มีระบบการบริหารงานทำให้องค์กรมีแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กร จะช่วยทำให้การทำงานมีความชัดเจน มีแนวทางในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกคนและทุกกลุ่มงาน ส่งผลต่อการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pimon, N. (2008, pp. 140-143) ศึกษาปัจจัยทางการบริหาร งานคุณภาพทั่วทั้งองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของพนักงานบริษัท LSG Sky Chefs จำกัด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ได้แก่ความต้องการของมนุษย์ ความต้องการแสวงหา การจูงใจ และด้านความคาดหวังในการจูงใจ

3. ผลการพัฒนา และประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้

3.1 รูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยบริบท ของรูปแบบหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารงาน ภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร กระบวนการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร วิธีดำเนินการนำรูปแบบไปใช้ เจือใจและปัจจัยการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ การประเมินผลการนำรูปแบบไปใช้ และส่วนที่ 3 ผลลัพธ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย ผลลัพธ์จากการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีหลักการและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบจากนักวิชาการทางการศึกษาและการบริหารหลายท่าน อีกทั้งได้นำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการตรวจ สอบความเหมาะสม และความสอดคล้องโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จึงได้ออกองค์ประกอบของรูปแบบที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความสอดคล้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการของ Asavapoom, S. (2007, p.19) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบเหล่านี้ คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ ระบบงานและกลไกของรูปแบบ วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ แนวการประเมิน คำอธิบายประกอบรูปแบบ ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และในทำนองเดียวกับงานวิจัยของของ Sehanat, M. (2015, p.136) วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีส่วนประกอบดังนี้ หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ วิธีดำเนินการใช้รูปแบบ และการประเมินผลการนำไปใช้ของรูปแบบ

3.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยศึกษาและใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารงานคุณภาพ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานคุณภาพ และการพัฒนารูปแบบ ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ ทำการยก(ร่าง)รูปแบบฯ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบในการประชุมเชิงปฏิบัติการ อีกทั้งตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของ(ร่าง)รูปแบบฯ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำผลการตรวจสอบที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา และนำรูปแบบฯ ไปประเมินความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง จึงทำให้ได้รูปแบบฯ ที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมี

ความเป็นประโยชน์ ในการนำไปใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบของ Asavapoom, S. (2007, pp.25-27) ได้อธิบายถึงการพัฒนารูปแบบดังนี้ 1) การศึกษารูปแบบ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน หรือ การศึกษาสภาพจริง 2) การนำเสนอรูปแบบ เป็นการออกแบบรูปแบบใหม่ โดยการพิจารณาของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นำเสนอผู้ทรง คุณวุฒิ เพื่อประเมินในรูปของแบบสอบถาม หรือในรูปแบบการประชุมสัมมนา ประเมิน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะ และ3) การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยต้อง ดำเนินการทั้งสามส่วน คือ การศึกษารูปแบบ การออกแบบรูปแบบใหม่ และการนำรูปแบบไปทดลองใช้ในสภาพ จริง ส่วนจะมีการทดลองใช้รูปแบบก็แล้วแต่โครงการวิจัยนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nakawech, N. (2011, pp.211 -215) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสร้างรูปแบบ โดยศึกษาและสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การ พัฒนารูปแบบโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบด้านความเหมาะสม ความ เป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการประเมินมีความ เหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นไปได้ และมีความถูกต้อง

4. ผลการพัฒนาและประเมินคู่มือและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพพระดับหลักสูตรใน คณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้

4.1 ผลการพัฒนา และประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานคุณภาพพระดับหลักสูตร ในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ได้องค์ประกอบ 9 องค์ประกอบดังนี้ หลักการและ เหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงานในการใช้คู่มือ ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานระดับหลักสูตร บทบาทหน้าที่ ของบุคลากรในการดำเนินการตามรูปแบบ องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพพระดับหลักสูตร การประเมินการใช้รูปแบบ แบบประเมินการใช้รูปแบบ และเอกสารอ้างอิง และผลการประเมินคู่มือฯใน ภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัย ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ และทำการสังเคราะห์ องค์ประกอบของคู่มือตามระเบียบวิธีวิจัย และทำการยก(ร่าง)คู่มือฯ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการวิพากษ์ในการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ และตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของ(ร่าง)คู่มือฯโดยผู้เชี่ยวชาญในการ สัมมนาผู้เชี่ยวชาญ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือฯโดยผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง จึงทำให้ได้คู่มือฯที่เหมาะสม ต่อการนำไปใช้งานได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการจัดทำคู่มือของ Termkietisook, N. (2010, p.38) กล่าวว่าองค์ประกอบของคู่มือ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดทำคู่มือ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึงวิธีการใช้ คู่มือ เนื้อหาสาระ คำชี้แจง แนวทางปฏิบัติ การจัดกิจกรรม โดยต้องสัมพันธ์กับเนื้อหา และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Sudtae, K. (2010, pp.182-183) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีวิธีสร้างคู่มือ คือจัดทำร่างคู่มือ ประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงคู่มือ ได้ส่วนประกอบของคู่มือดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ข้อจำกัดการนำคู่มือไปใช้ วิธีดำเนินการ การดำเนินการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก บทบาทหน้าที่ของ บุคลากร เกณฑ์การประเมินการใช้รูปแบบ และแบบประเมินการใช้รูปแบบ ผลการประเมินคู่มือมีความ เหมาะสมระดับมากที่สุด

4.2 ผลการพัฒนา และประเมินข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพพระดับหลักสูตร ในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา วิจัย ประกอบด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ซึ่งผลการประเมินข้อเสนอแนะฯ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิด

ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อเสนอแนะ และทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของข้อเสนอแนะตามระเบียบวิธีวิจัย และทำการยก(ร่าง)ข้อเสนอแนะฯโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการวิพากษ์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของ(ร่าง)ข้อเสนอแนะฯโดยผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ และประเมินความเหมาะสมของข้อเสนอแนะฯอีกครั้ง โดยผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ได้ข้อเสนอแนะฯที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดทำข้อเสนอแนะของ Sukhothai Thammathirat Open University (n.d.) ได้อธิบายถึงหลักการและแนวทางการเขียนข้อเสนอแนะงานวิจัยที่มีผลกระทบเชิงสังคมในการเขียนข้อเสนอแนะจะต้องนำผลการวิจัยไปเชื่อมโยงกับสภาพ ปัญหาทั้งในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติให้ได้ข้อเสนอแนะที่มีความเป็นรูปธรรม นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักในการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานของ Chulwathin, P. (2014) กล่าวไว้ว่า เมื่อมีการดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอแนะให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอแนะ โดยหลักในการพิจารณาข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1) ต้องเป็นข้อเสนอแนะที่ไม่ขัดกับนโยบายของหน่วยงาน 2) เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร 3) เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) เป็นความคิดใหม่ และ5) มีความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยควรนำรูปแบบและข้อเสนอแนะของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ไปกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตร โดยปรับเปลี่ยนตามสภาพและบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตรตามที่คาดหวัง

2. คณะครุศาสตร์ควรนำผลการวิจัยของรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง มาจัดทำแผนกลยุทธ์ในการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรโดยประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละแห่ง

3. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรนำรูปแบบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างมาจัดทำแผนปฏิบัติงานและกิจกรรมโครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานคุณภาพระดับหลักสูตรให้สอดคล้องทั้งในระดับคณะและมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลของรูปแบบและคู่มือมาทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง เพื่อทำให้เกิดแผนกลยุทธ์ในการนำไปใช้

2. ควรนำผลด้านองค์ประกอบการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรมาทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบที่มีความสำคัญและส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรได้จริง

3. ควรนำผลข้อเสนอแนะทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติมาทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา นโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรในคณะครุศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง เพื่อจะได้นโยบายและแนวปฏิบัติของการบริหารงานคุณภาพระดับหลักสูตรเสนอต่อมหาวิทยาลัย

References

- Asavapoom, S. (2007). Using of Model development in the Doctoral Thesis. **Journal of Ubonratchathani Rajabhat University**, 2(2), 83-84.
- Brown, W.B. & Moberg, D.J. (1980). **Organization Theory and Management : A macro approach**. New York : John Wiley and Sons.
- Bureau of Standards and Quality of Higher Education. (2014). **The manual of Internal Education Quality Assurance of Program**. Bangkok : Office of the Higher Education Commission.
- Chulwathin, P. (2014). **Feedback system for job improvement**. [Online]. Available : <http://www.uttvc.ac.th/uttvc/wbi2553/suggestion.html>. [2016, August 16].
- Jongwisal, R. (2007). **Human relations: Human Behavior in The Organization**. Bangkok : Kasetsart University Publisher.
- Kamphaengphet Rajabhat University. (2015). **Announcement: Management of Program in 2015**. Kamphaengphet: Kamphaengphet Rajabhat University.
- _____. (2016). **Internal Education Quality Assessment Report in Academic Year 2015**. Kamphaengphet : Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University
- Limarun, S. (2009). **Quality Management as Supportive to Quality Assurance Process Phetchaburi Rajabhat University**. Phetchaburi : Phetchaburi Rajabhat University.
- Nakawech, N. (2011). **The Development of Lab Schools Administration Model**. Dissertation for Doctor of Education Degree, Eastern Asia University.
- Nakhonsawan Rajabhat University. (2016). **Internal Education Quality Assessment Report in Academic Year 2015**. Nakhonsawan : Faculty of Education, Nakhonsawan Rajabhat University.
- Nithakorn, R. (2012). **Strategy of Internal Quality Assurance System Development of Rajabhat University In The lower Northern Region**. Thesis for Doctor of Philosophy Degree, Kamphaengphet Rajabhat University.
- Office of Education Quality Assurance. (2014). **The manual of Internal Education Quality Assurance of Program**. Kamphaengphet : Kamphaengphet Rajabhat University.
- Phetchabun Rajabhat University. (2016). **Internal Education Quality Assessment Report in Academic Year 2015**. Phetchabun : Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University.
- Pibulsongkram Rajabhat University. (2009). **Manual of Internal Quality Assurance: Indicators and Criteria**. Phitsanulok : Pibulsongkram Rajabhat University.

- Pibulsongkram Rajabhat University. (2016). **Internal Education Quality Assessment Report in Academic Year 2015**. Phitsanulok : Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University.
- Pimon, N. (2008). **Factors in Organization Management that relate to LSG Sky Chefs Company Limited's Employees' satisfaction**. Thesis for Master of Business Administration Degree, Phranakhonsiyutthaya Rajabhat University.
- Sehanat, M. (2015). **A Development of a Basic Education Quality Management Model Relevant to The International Standards**. Thesis for Doctor of Education Degree, Rajabhat Mahasarakham University.
- Simachokdee, V. (2007). **TQM : Organizational Development Guide to Excellence**. Bangkok : WPS(Thailand).
- Strategic and Health Insurance group. (2012). **Management to be effective for the organization**. Ratchaburi : Boromarajonani college of nursing, Ratchaburi.
- Strategic Management Group. (2009). **Corporate mission**. [Online]. Available : <http://www.your-strategy.blogspot.com>. [2018, May 30].
- Sudtae, K. (2010). **Developing of Academic Management Model for Small-sized School**. Thesis for Doctor of Education Degree, Rajabhat Mahasarakham University.
- Sukhothai Thammathirat Open University. (n.d.). Writing research recommendations that affect the social media. [Online]. Available: <http://www.ac.th/Schools Web/commarts/uploadedFile/3.pdf>. [2018, January 15].
- Termkietisook, N. (2010). **The manual of budget planning of Sammuk Christian Academy**. Thesis for Master of Education Degree, Srinakharinwirot University.
- Tommy Y, Lo. (2002). Quality culture a product of motivation within organization. **Auditing Journal**, 17(5), 272-276.
- Wiroonrath, B. (2007). **Higher Education Quality Administration in Thailand**. Thesis for Doctor of Philosophy Degree, Burapha University.